

ПОЛОЖЕННЯ БЕРНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ВИДІВ

В цьому розділі наведені вибрані положення Бернської конвенції, що стосуються охорони видів тварин (статті 5–10). Також надаються вимоги конвенції про заборону засобів вилучення ссавців з природи (додаток 4).

Розділ III. Охорона видів

Стаття 5

Кожна з Договірних сторін вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення особливої охорони видів дикої флори, вказаних у Додатку I. Забороняється навмисно зривати, збирати, зрізати чи виривати з землі такі рослини. Кожна з Договірних сторін, при необхідності, забороняє володіння такими видами чи їх продаж.

Стаття 6

Кожна з Договірних сторін вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення особливої охорони видів дикої фауни, вказаних в додатку II. У відношенні до цих видів, зокрема, забороняється:

- a) всі форми навмисного відлову та утримання і навмисного вбивства;
- б) навмисні збитки місцям виведення потомства, відпочинку чи їх знищення;
- с) навмисне порушення спокою дикої фауни, особливо у період виведення і вирощування потомства та зимової сплячки, тою мірою, в якій це порушення має істотне значення щодо цілей даної Конвенції;
- д) навмисне знищення або вилучення яєць з середовищ існування диких тварин чи зберігання цих яєць, навіть якщо вони порожні;
- е) володіння цими тваринами чи торгівля ними, живими чи мертвими, включаючи чучела тварин і будь-яку частину чи похідні від них, які можна визна-

чити, в тих випадках, коли це допомагає ефективності виконання положень даної статті.

Стаття 7

1. Кожна з Договірних сторін вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів забезпечення охорони видів дикої фауни, вказаних в Додатку III.

2. Будь-яка експлуатація видів дикої фауни, вказаних в додатку III, регулюється з метою забезпечення безпеки популяцій із урахуванням вимог статті 2.

3. До числа передбачених заходів входять:

- а) періоди заборони на полювання та/ чи інші процедури, що регулюють експлуатацію;
- б) тимчасова чи місцева заборона експлуатації, за необхідністю, для відновлення належних чисельностей популяцій;
- с) регулювання, за необхідності, продажу, зберігання з метою продажу, транспортування з метою продажу або пропозиції на продаж живих або мертвих диких тварин.

Стаття 8

Стосовно відлову чи вбивства видів дикої фауни, вказаних в Додатку III і у випадках, коли у відповідності до ст. 9 до видів, вказаних в Додатку II, застосовуються виключення, Договірні сторони забороняють використання таких невибіркових засобів відлову чи вбивства та використання будь-яких засобів, які здатні призвести до зникнення з певної території або завдати значного клопоту популяціям окремого виду, зокрема, засобів, вказаних в Додатку IV.

Стаття 9

1. Кожна з Договірних сторін може встановити виключення з положень статей 4, 5, 6, 7 і з заборони на використання засобів, згаданих у ст.8, при відсутності будь-якого іншого задовільного рішення й за умови, що таке виключення не буде спричиняти шкоди виживанню відповідних популяцій:

- для охорони флори та фауни;
- для попередження нанесення серйозних збитків посівам, худобі, лісам, рибальству, водним ресурсам та іншим формам власності;

- в інтересах суспільної охорони здоров'я та гігієни, збереження якості повітря та в інших важливих суспільних інтересах;
- з метою наукових досліджень та освіти, відтворення популяцій, відновлення видів та необхідного вирощування;
- дозволити в умовах суворого контролю на відбірковій основі та в обмеженій кількості вилов, утримання, добування, зберігання та інші розумні способи експлуатації деяких видів диких тварин та рослин у невеликих кількостях.

2. Договірні сторони кожні два роки повідомляють Постійному комітету про виключення, що встановлюються у відповідності з попереднім пунктом. У цих повідомленнях необхідно вказувати:

- популяції, на які розповсюджуються виключення, та, коли це практично можливо, кількість відповідних видів;
- дозволені засоби вбивства чи відлову;
- умови ризику та обставини часу й місця, при яких надаються такі виключення;
- органи, уповноважені оголошувати, що такі умови були виконані та приймати рішення стосовно засобів, дозволених для використання, обмежень на них і осіб, яким доручено їх виконання;
- відповідні заходи контролю.

Розділ IV. Спеціальні положення для мігруючих видів

Стаття 10

1. В доповнення до заходів, вказаних у статтях 4, 6, 7 та 8, Договірні сторони зобов'язуються координувати свої зусилля по охороні мігруючих видів, вказаних в додатках II і III, ареал яких розповсюджується на їх території.

2. Договірні сторони вживають заходів з метою забезпечення того, щоб періоди заборони на полювання і/ або інші процедури, що регулюють експлуатацію, та встановлені в п. 3а) статті 7, відповідали й належним чином задовольняли вимоги мігруючих видів, вказаних в Додатку III.

Додаток IV. Заборонені засоби і способи добування, відлову та інших форм полювання

Ссавці¹¹⁶

Пастки.

Використання живих сліпих чи знівечених тварин в якості принади.

Використання магнітофонів.

Використання електричного обладнання для забою та глушіння тварин.

Використання штучних світлових джерел.

Використання дзеркал та інших осліплюючих пристроїв.

Застосування пристроїв для підсвічування мішеней.

Використання пристроїв для нічного полювання, включаючи прилади нічного бачення.

Застосування вибухових речовин (включаючи полювання на китів).

Сітки (відноситься до широкомасштабного і неселективного відлову).

Капкани (відноситься до широкомасштабного і неселективного відлову).

Застосування отруйних чи анестезуючих принад.

Використання газів та диму.

Використання напіваавтоматичної та автоматичної зброї з патронниками більш ніж на 2 патрони.

Полювання з застосуванням літаків та гелікоптерів.

Полювання з використанням авто- та мотозасобів.

Уклад: В. Домашлінець

¹¹⁶ В Законі України «Про приєднання до Конвенції...» (ухвалений ВРУ 29.10.96) сформульовано такі застереження: «Дозволяється використання... пасток та сіток — для відлову з науковою метою і переселення ссавців та птахів, перелічених у додатку III до Конвенції; капканів — для добування вовка (*Canis lupus*), а також сурка звичайного (*Marmota bobac*), бобра (*Castor fiber*), тхора чорного (*Mustela putorius*), куниці лісової (*Martes martes*), куниці кам'яної (*Martes foina*), перелічених у додатку III до Конвенції.» — Прим. ред.